

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometria kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia tarkastellaan teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Pk-yritysbarometri perustuu noin 3500 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Tässä kevään 2005 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa ja sukupolvenvaihdoksia sekä yrittäjien näkemyksiä yhteisö- ja pääomaverouudistuksen vaikutuksista. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät tästä raportista.

Helsingissä 31.3.2005

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Pohjois-Pohjanmaan ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
12 Pk-yritysten verkostoituminen ja osahankinta.....	22
Finnveran yhteystiedot	
Suomen Yrittäjien yhteystiedot	

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset Pohjois-Pohjanmaalla ja koko maassa odottavat suhdanteiden parantuvan oman yrityksensä kannalta lähimmän vuoden aikana. Pohjois-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä noin kaksi viidestä (38 %) ennakoi yrityksensä yleisten suhdannenäkymien paranevan ja kahdeksan prosenttia heikenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät hieman heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Viime syksyyn verrattuna ovat Pohjois-Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät parantuneet. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samalla tasolla kuin syksyllä 2004.

Koko maan ja Pohjois-Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Tuotekehityspanostusten osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät hieman paremmät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Tuotantokustannusten kasvua ennakoi saldoluvun mukaan suurempi osuus koko maan kuin Pohjois-Pohjanmaan yrityksistä. Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella lähes samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Pohjois-Pohjanmaalla nyt paremmät kuin syksyllä 2004. Suhdannenäkymät ovat tällä hetkellä samaa tasoa kuin keväällä 2004. Myös koko maassa henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat lähes samaa tasoa kuin edellisessä kyselyssä.

Pohjois-Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne ja yleinen suhdannetilanne/maailmantilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat ammattitaitoisen työvoiman saatavuus, työn sivukulut, vakuuksien puute sekä muut resurssitekijät. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 6 prosentilla Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla, rahoituksen hinta 1 prosentilla ja vakuuksien puute 4 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan jokseenkin yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 13,0 prosenttia ja Pohjois-Pohjanmaan pk-yritykset 12,8 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Pohjois-Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin.

Pohjois-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä 33 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta on hankkinut 29 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä 90 prosenttia on hankkinut ulkopuolisen rahoituksen pankista, 15 prosenttia Finnverasta ja 4 prosenttia pääomasijoittajilta.

Alueella toimivista pk-yrityksistä 30 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on niin ikään 30 prosenttia. Kasvun rahoitusta Pohjanmaan pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (77%) ja Finnverasta (34%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia odottaa noin joka kahdestoista yritys Pohjois-Pohjanmaalla ja joka viides yritys koko maassa.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta maaliskuussa 2005.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3475 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 21.1.-4.3.2005. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Pohjois-Pohjanmaan osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Jarkko Soikkeli ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% $\Rightarrow$ saldoluku = + 30%**

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoä käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

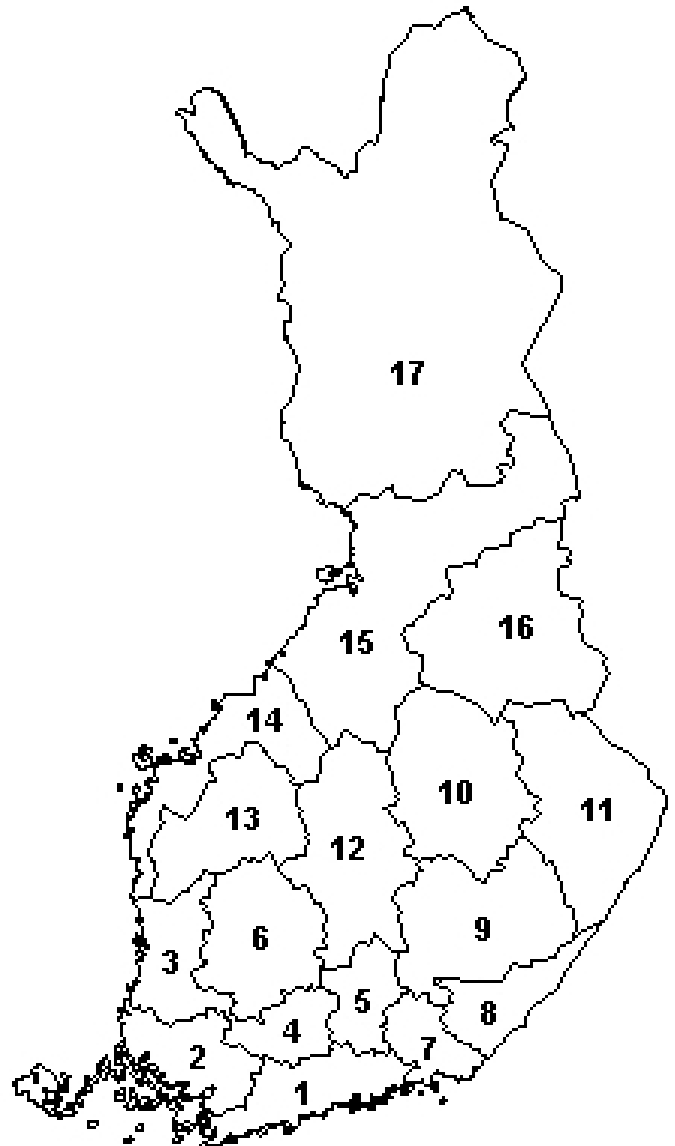
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 1/2005
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	POHJOIS-POHJANMAA	160	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	20	13%
	Rakentaminen (TOL: 45)	20	13%
	Kauppa (TOL: 50-52)	45	28%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	75	47%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	86	54%
	5 - 9 henkilöä	46	29%
	10 - 19 henkilöä	13	8%
	20 - 49 henkilöä	10	6%
	50 + henkilöä	5	3%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2004	Alle 0,20 milj. euroa	38	24%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	38	24%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	30	19%
	1,50 + milj. euroa	31	19%
	Ei vastausta	23	14%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	18	11%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	75	47%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	45	28%
	Ei kasvutavoitteita	20	13%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	2	1%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	128	80%
	Kyllä	32	20%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	104	65%
	1996 - 2000	29	18%
	2001 - 2005	27	17%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	107	67%
	Palkattu toimitusjohtaja	38	24%
	Muut	15	9%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. Uusimaa, erilliset raportit:
  - Helsinki
  - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
  - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. Varsinais-Suomi
3. Satakunta
4. Kanta-Häme
5. Päijät-Häme
6. Pirkanmaa
7. Kymenlaakso
8. Etelä-Karjala
9. Etelä-Savo
10. Pohjois-Savo
11. Pohjois-Karjala
12. Keski-Suomi
13. Etelä-Pohjanmaa
14. Pohjanmaa
15. Pohjois-Pohjanmaa
16. Kainuu
17. Lappi

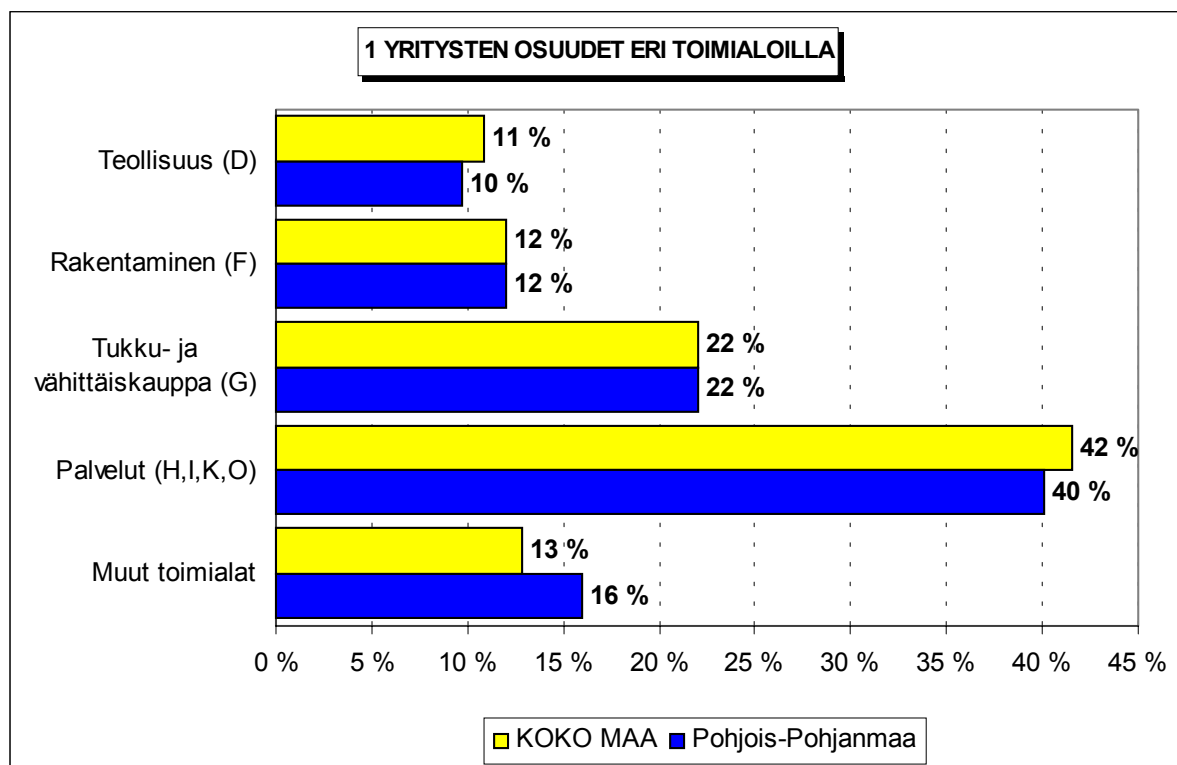

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Pohjois-Pohjanmaan ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2003 noin 228400 yritystä. Näistä yrityksistä 13400¹ toimi Pohjois-Pohjanmaalla.

Toimialan nimen jäljessä on suluissa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

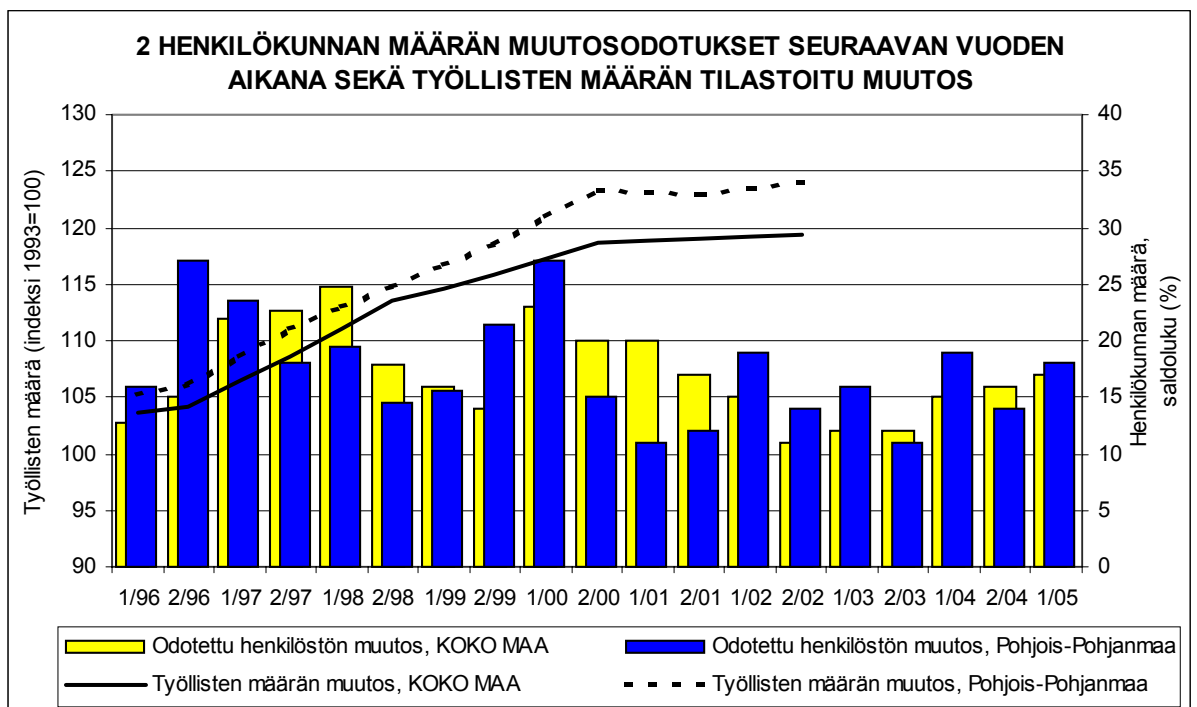
Pohjois-Pohjanmaalla olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2002 noin 78800 henkilöä². Työttömyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2004) mukaan koko maassa 7,9 % ja Pohjois-Pohjanmaalla 8,6 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	22	73	5	17
Pohjois-Pohjanmaa	21	75	3	18

Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella lähes samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Pohjois-Pohjanmaalla nyt paremmat kuin syksyllä 2004 (saldoluku +14%). Suhdannenäkymät ovat tällä hetkellä samaa tasoa kuin keväällä 2004. Myös koko maassa henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat lähes samaa tasoa kuin edellisessä kyselyssä, sillä syksyllä 2004 henkilökunnan määrän saldoluku oli koko maassa +16 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Pohjois-Pohjanmaan työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Pohjois-Pohjanmaan pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2002.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

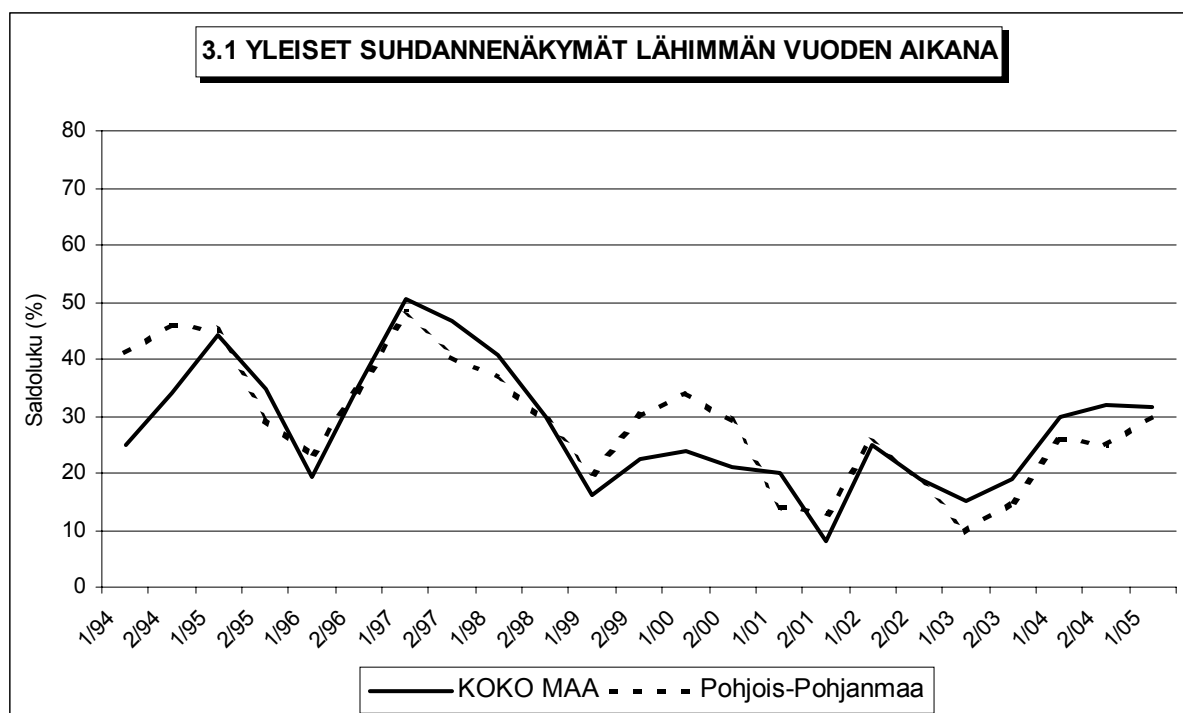
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee %	Pysyy ennallaan %	Huononee %	Saldoluku %
KOKO MAA	40	52	8	32
Pohjois-Pohjanmaa	38	54	8	30

Pk-yritykset Pohjois-Pohjanmaalla ja koko maassa odottavat suhdanteiden parantuvan oman yrityksensä kannalta lähimmän vuoden aikana. Pohjois-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä noin kaksi viidestä (38 %) ennakoii yrityksensä yleisten suhdannenäkymien paranevan ja kahdeksan prosenttia heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät hieman heikkomat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Viime syksyyn verrattuna ovat Pohjois-Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät parantuneet. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samalla tasolla kuin syksyllä 2004.

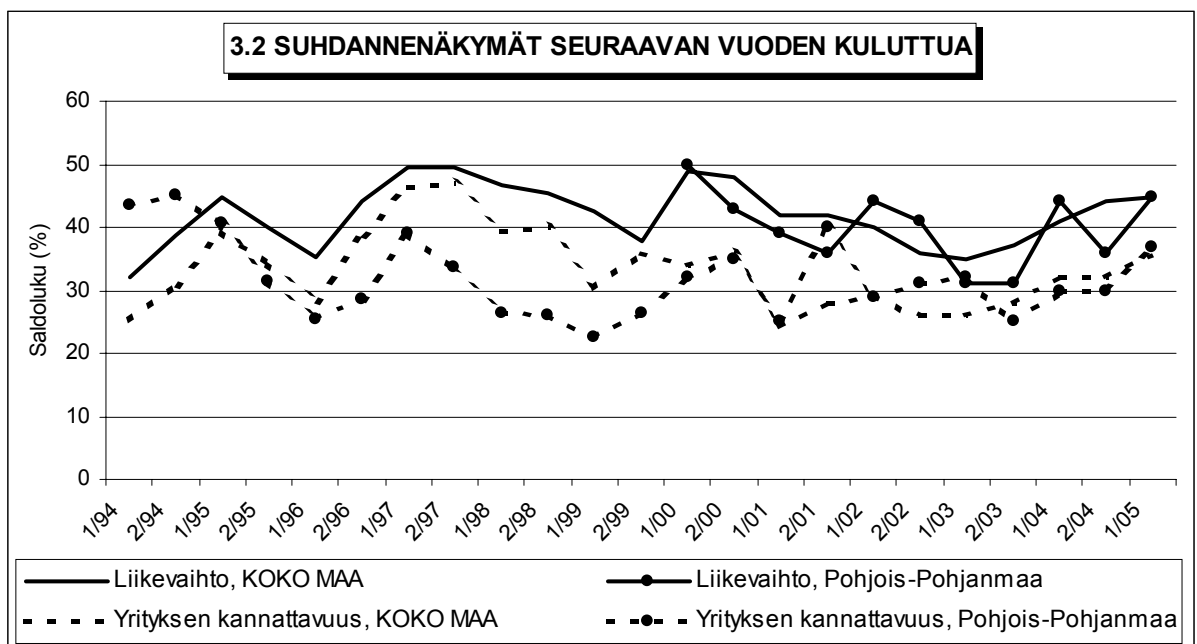
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehityspanostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotantokustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka- varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	54	22	24	10	11	40	43	41
Yhtä suuri	38	67	73	89	88	53	48	55
Pienempi	9	11	3	1	1	7	8	3
Saldoluku (%)	45	11	21	9	10	33	35	38
Pohjois-Pohjanmaa								
Suurempi	55	21	28	10	10	35	46	40
Yhtä suuri	35	69	70	90	90	58	45	57
Pienempi	10	10	2	0	0	6	9	3
Saldoluku (%)	45	11	26	10	10	29	37	37

Koko maan ja Pohjois-Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Tuotekehityspanostusten osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät hieman paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Tuotantokustannusten kasvua ennakoitiin saldoluvun mukaan suurempi osuus koko maan kuin Pohjois-Pohjanmaan yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon ja kannattavuuden suhdannenäkymät ovat Pohjois-Pohjanmaalla parantuneet syksystä 2004.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

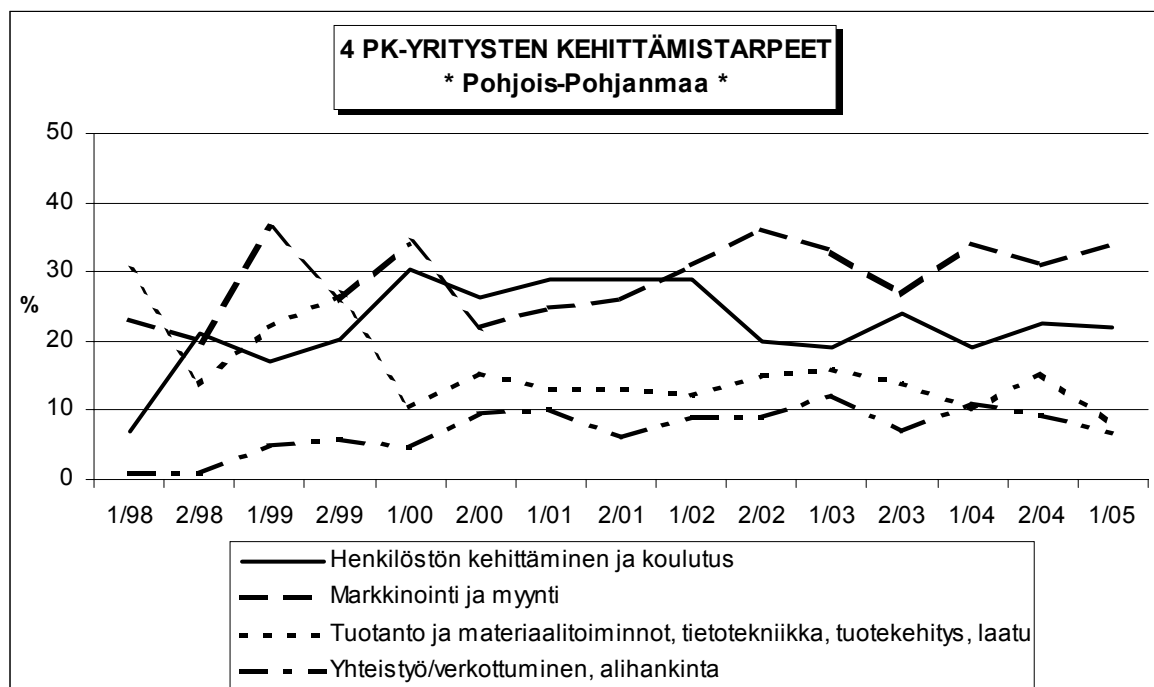
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA	Pohjois-Pohjanmaa
	%	%
Johtaminen	5	6
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	17	22
Markkinointi ja myynti	36	34
Vienti ja kansainvälistyminen	2	4
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	5	6
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	12	8
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	11	7
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	2
Muu	1	1
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	8	10

Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten kehittämistarvetta on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa.

Syksyn 2004 tilanteeseen verrattuna alueella ovat vähentyneet tuotanto ja materiaalitoimintoihin, tietotekniikkaan, tuotekehitykseen ja laatuun liittyvät kehittämistarpeet.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

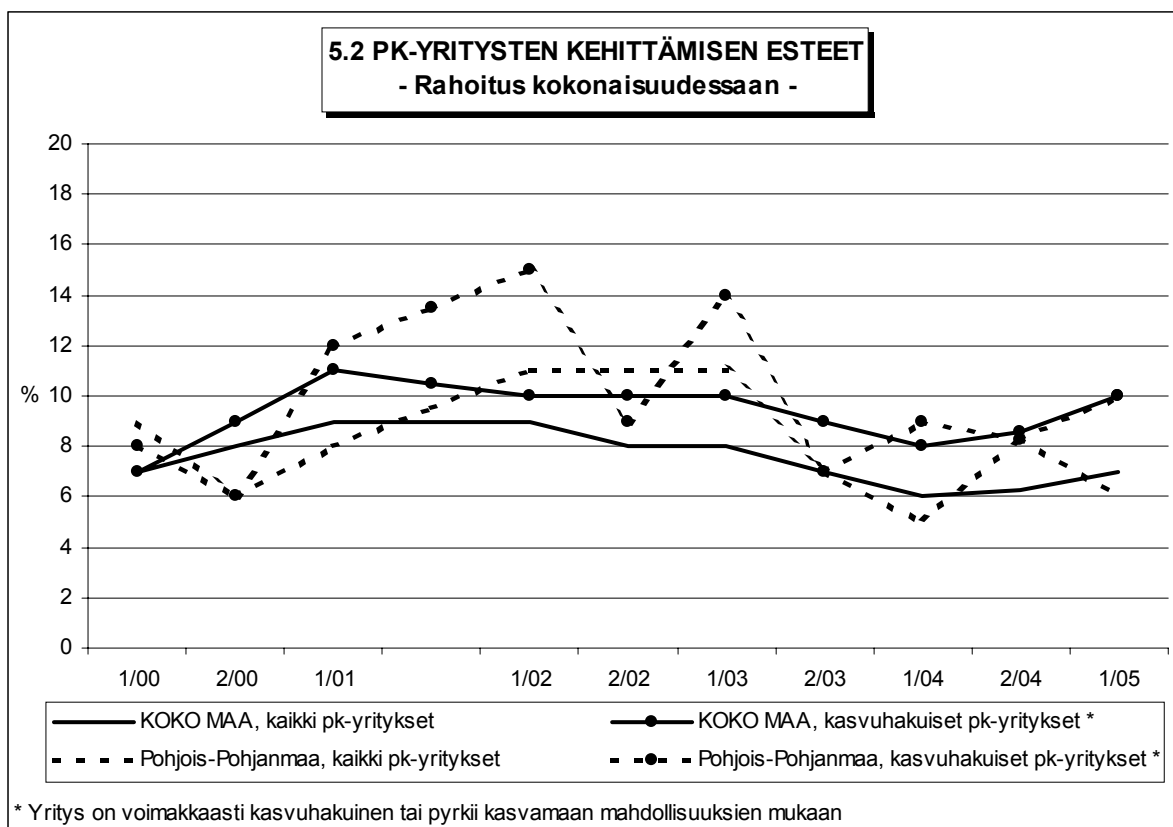
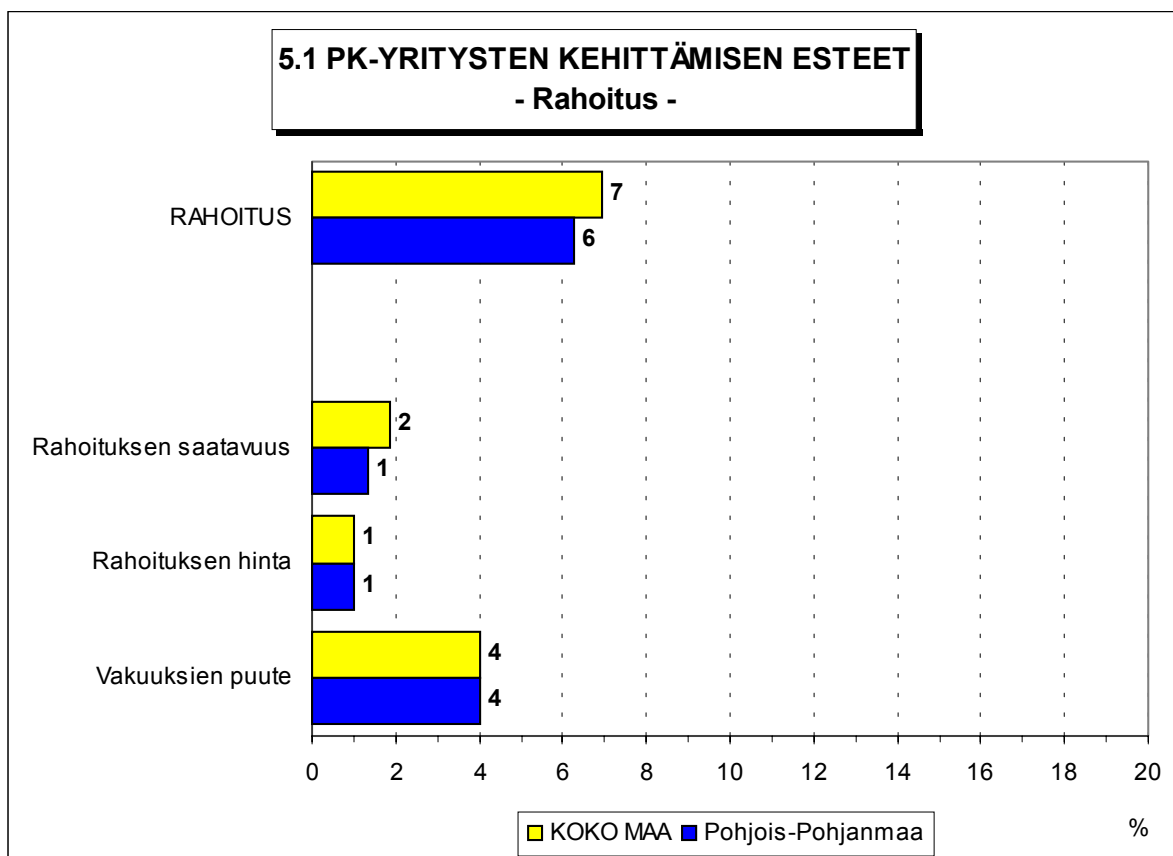
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Pohjois-Pohjanmaa
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	5
byrokratia	3	3
työlainsäädäntö	1	1
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	2	2
KUSTANNUSTASO	10	12
verotus	2	2
palkkataso	2	2
työn sivukulut	4	6
muut tuotantokustannukset	2	2
KILPAILUTILANNE	27	27
kireä kilpailutilanne	19	20
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	2
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	1	0
markkinoita vääristävät tuet	1	1
harmaa talous, konkurssit jne.	2	1
kysynnän riittämättömyys	2	3
RAHOITUS	7	6
rahoituksen saatavuus	2	1
rahoituksen hinta	1	1
vakuuksien puute	4	4
RESURSSITEKIJÄT	16	16
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	8	9
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	1	1
toimitilat	2	1
koneet ja laitteet	0	1
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	5	5
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	16	16
MUUT TEKIJÄT	7	7
EI OSAA SANOA	10	10

Pohjois-Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne ja yleinen suhdannetilanne/maailmantilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat ammattitaitoisen työvoiman saatavuus, työn sivukulut, vakuuksien puute sekä muut resurssitekijät.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 6 prosentilla Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla, rahoituksen hinta 1 prosentilla ja vakuuksien puute 4 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan jokseenkin yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Pohjois-Pohjanmaalla toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta suurempana kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

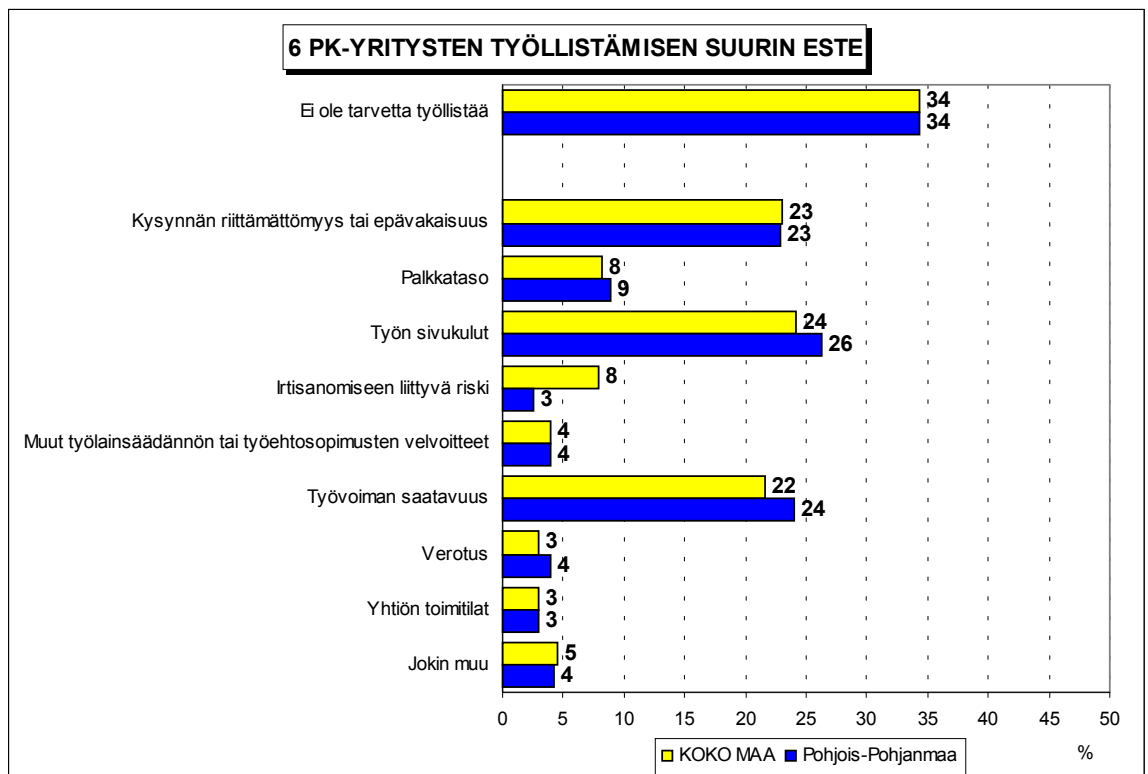
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Pohjois- Pohjanmaa %
Ei ole tarvetta työllistää	34	34
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	23	23
Palkkataso	8	9
Työn sivukulut	24	26
Irtisanomiseen liittyvä riski	8	3
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet	4	4
Työvoiman saatavuus	22	24
Verotus	3	4
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	3	3
Jokin muu	5	4

Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työn sivukulut, kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus ja työvoiman saatavuus. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi niin ikään työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Noin kolmanneksella pk-yrityksistä koko maassa ja niin ikään kolmanneksella pk-yrityksistä Pohjois-Pohjanmaalla ei ole tarvetta työllistää.

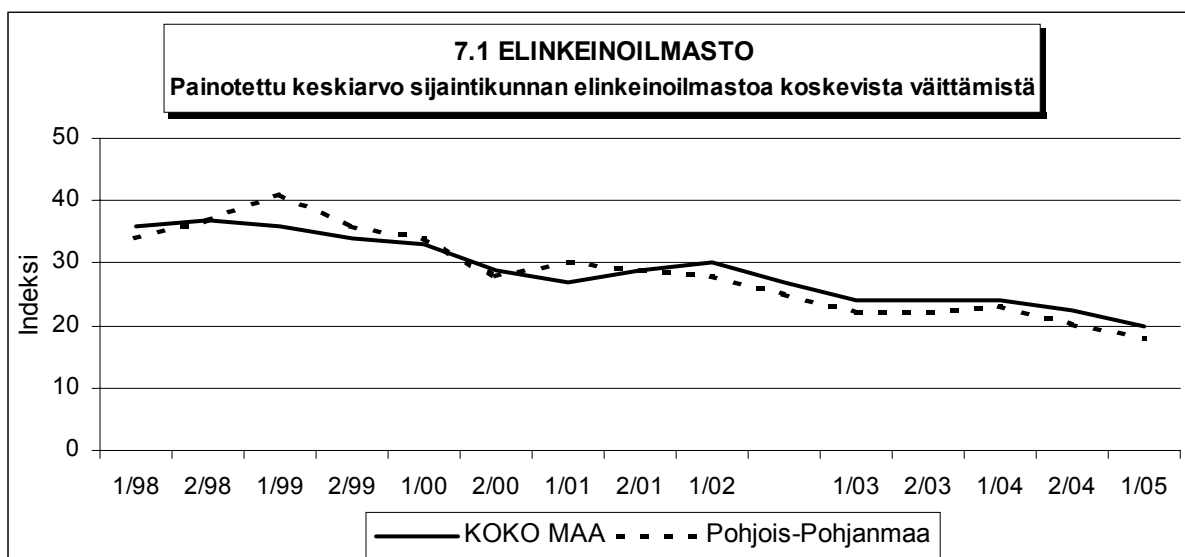

7 Elinkeinoilmasto

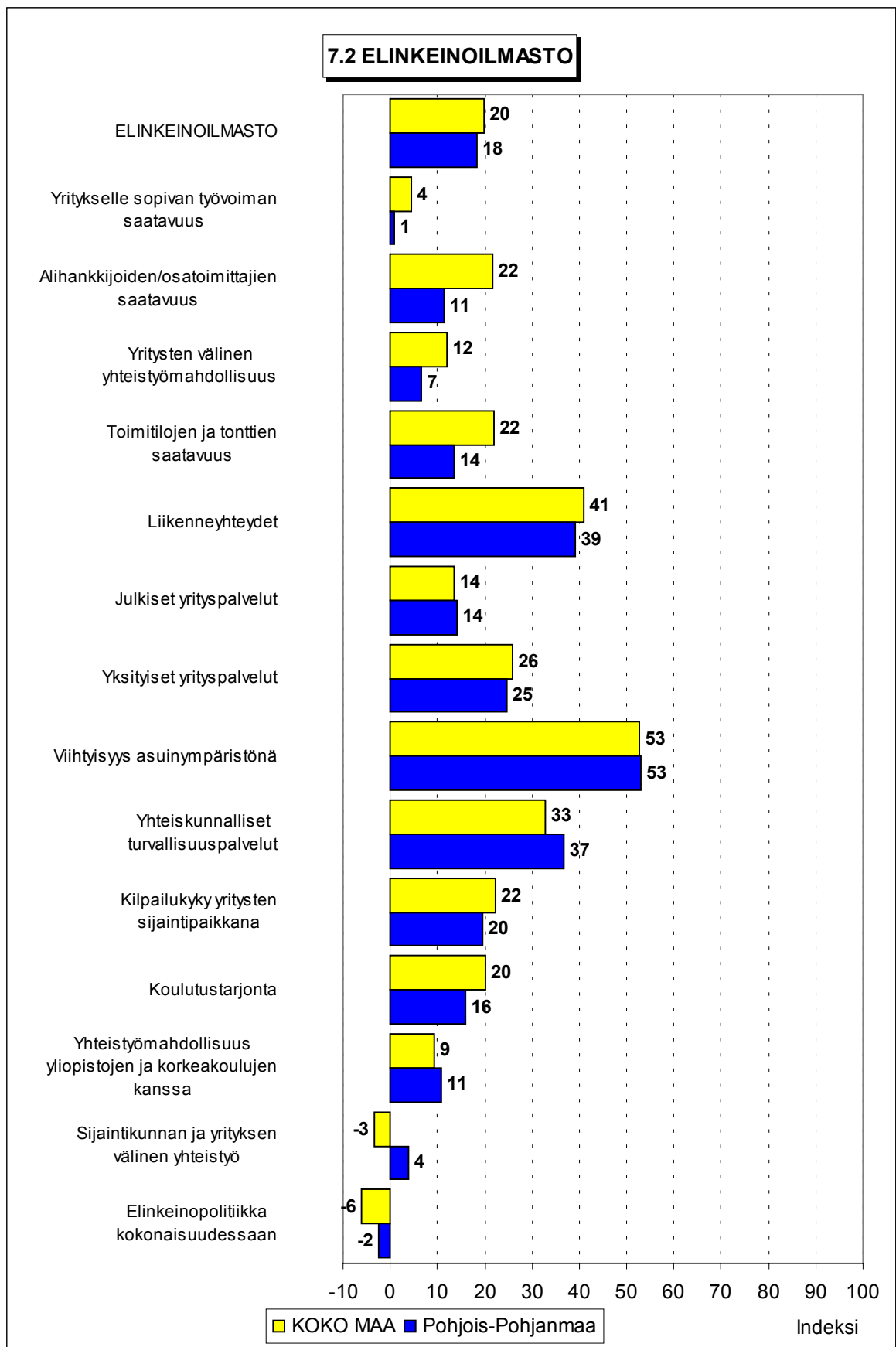
Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Pohjois-Pohjanmaa
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	4	1
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	22	11
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	12	7
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	22	14
Liikenneyhteydet	41	39
Julkiset yrityspalvelut	14	14
Yksityiset yrityspalvelut	26	25
Viihtyisyys asuinympäristönä	53	53
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	33	37
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	22	20
Koulutustarjonta	20	16
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	9	11
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	-3	4
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-6	-2
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	20	18

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Pohjois-Pohjanmaalla lähes yhtä tyytyväisiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä, liikenneyhteyksiin sekä yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin. Suhteellisesti tyytymättömiä Pohjois-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset ovat yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen, sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat erityisesti sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön, yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Sen sijaan muuta maata tyytymättömiä Pohjois-Pohjanmaan pk-yritykset olivat muun muassa alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuuden, toimitilojen ja tonttien saatavuuden sekä yritysten välisen yhteistyömahdollisuuden suhteen. Kokonaisuudessaan tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Pohjois-Pohjanmaalla hieman heikentynyt syksyn 2004 tilanteeseen verrattuna.

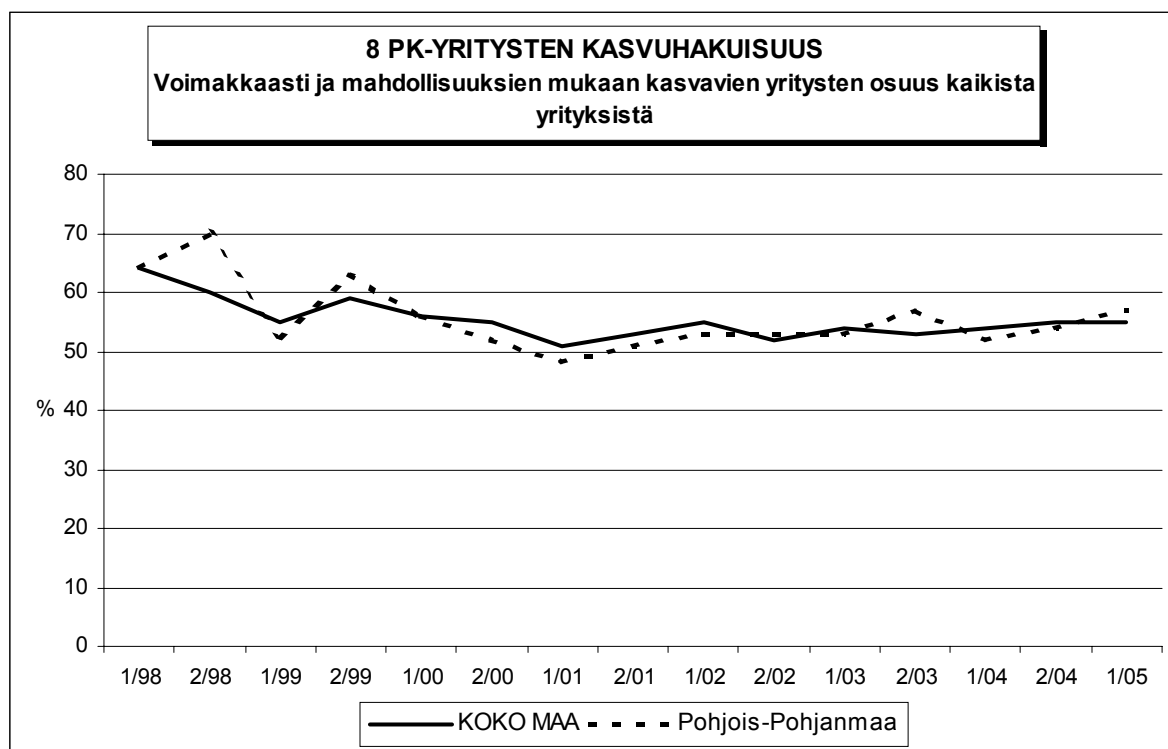
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA	Pohjois-Pohjanmaa
	%	%
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	8	11
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	47	46
Pyrimme säilyttämään asemamme	28	29
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	15	13
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1

Pohjois-Pohjanmaalla on suhteellisesti hieman enemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ennakoii prosentti koko maan ja prosentti Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Pohjois-Pohjanmaalla yhteensä 57 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 55 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Pohjois-Pohjanmaalla hieman kasvanut syksystä 2004.

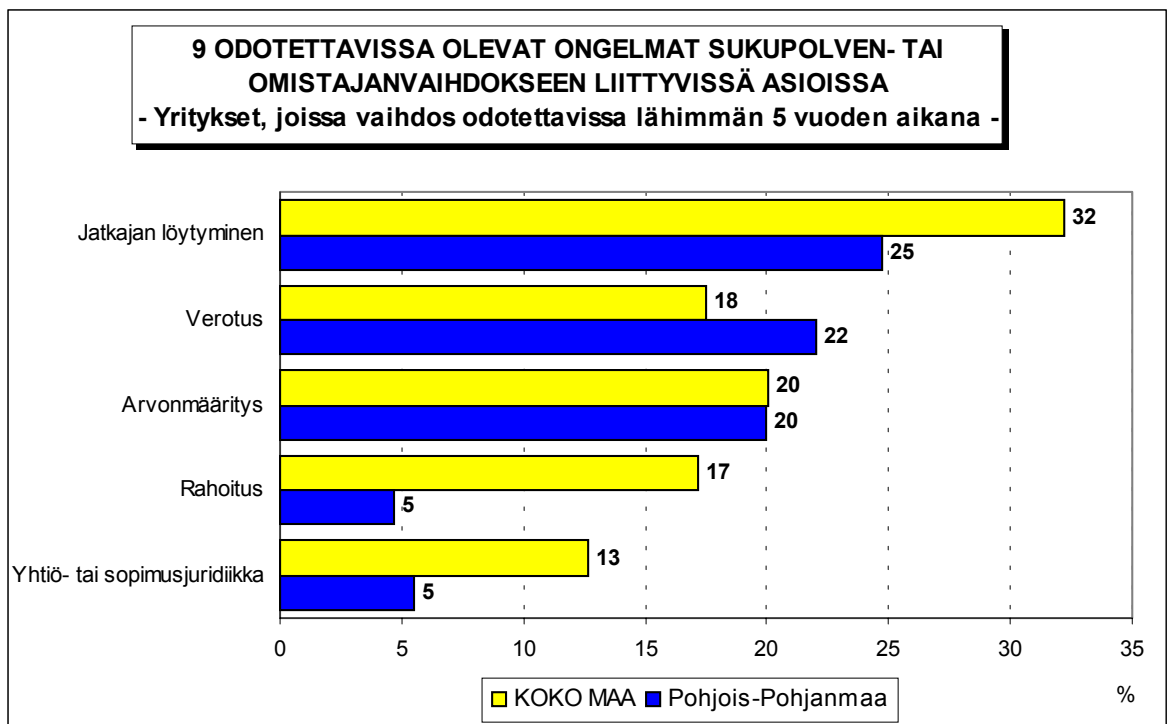
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Pohjois- Pohjanmaa %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	86
Kyllä	14	14
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	73	71
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	8
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	11	15
Ei osaa sanoa	9	5

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka seitsemännessä Pohjois-Pohjanmaalla toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut niin ikään joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana noin joka neljännessä pk-yrityksessä Pohjois-Pohjanmaalla ja noin joka kuudennessa pk-yrityksessä koko Suomessa. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia jatkajan löytymisessä, verotuksessa ja arvonmäärityksessä.

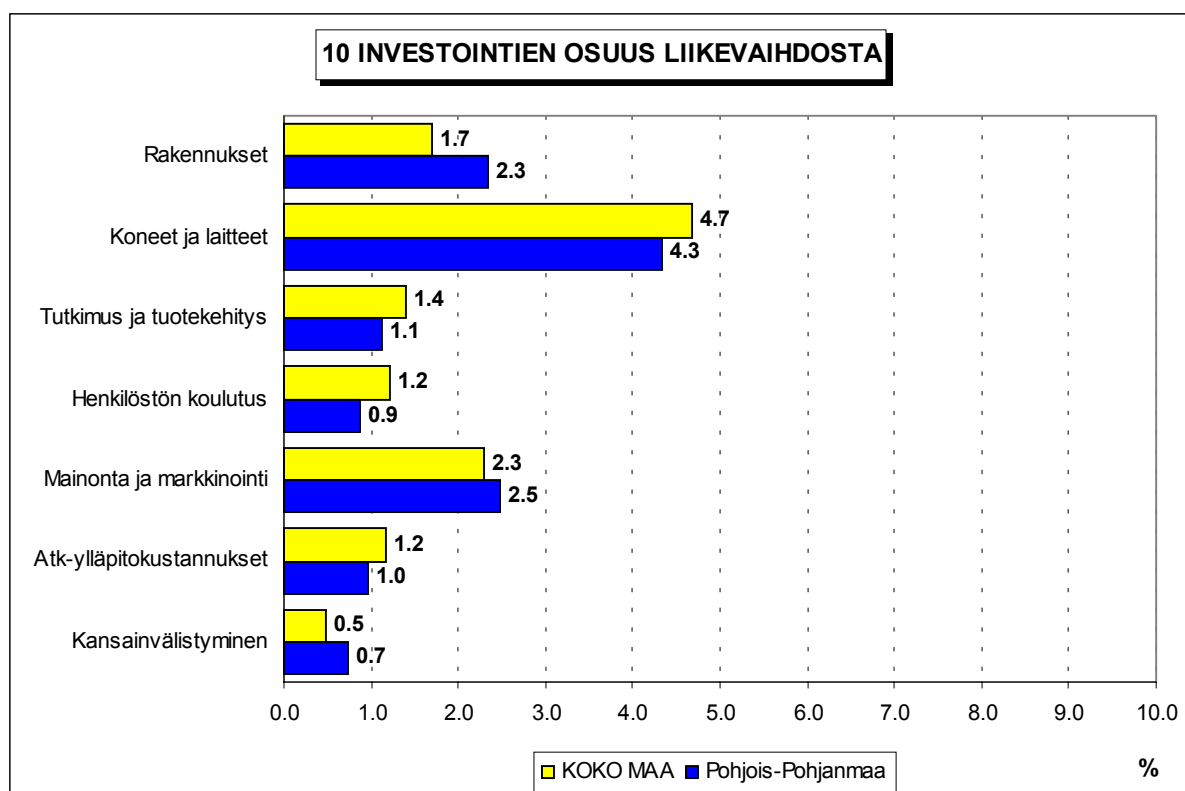

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA	Pohjois-Pohjanmaa
	%	%
Rakennukset	1.7	2.3
Koneet ja laitteet	4.7	4.3
Tutkimus ja tuotekehitys	1.4	1.1
Henkilöstön koulutus	1.2	0.9
Mainonta ja markkinointi	2.3	2.5
Atk-ylläpitokustannukset	1.2	1.0
Kansainvälistyminen	0.5	0.7
YHTEENSÄ	13.0	12.8

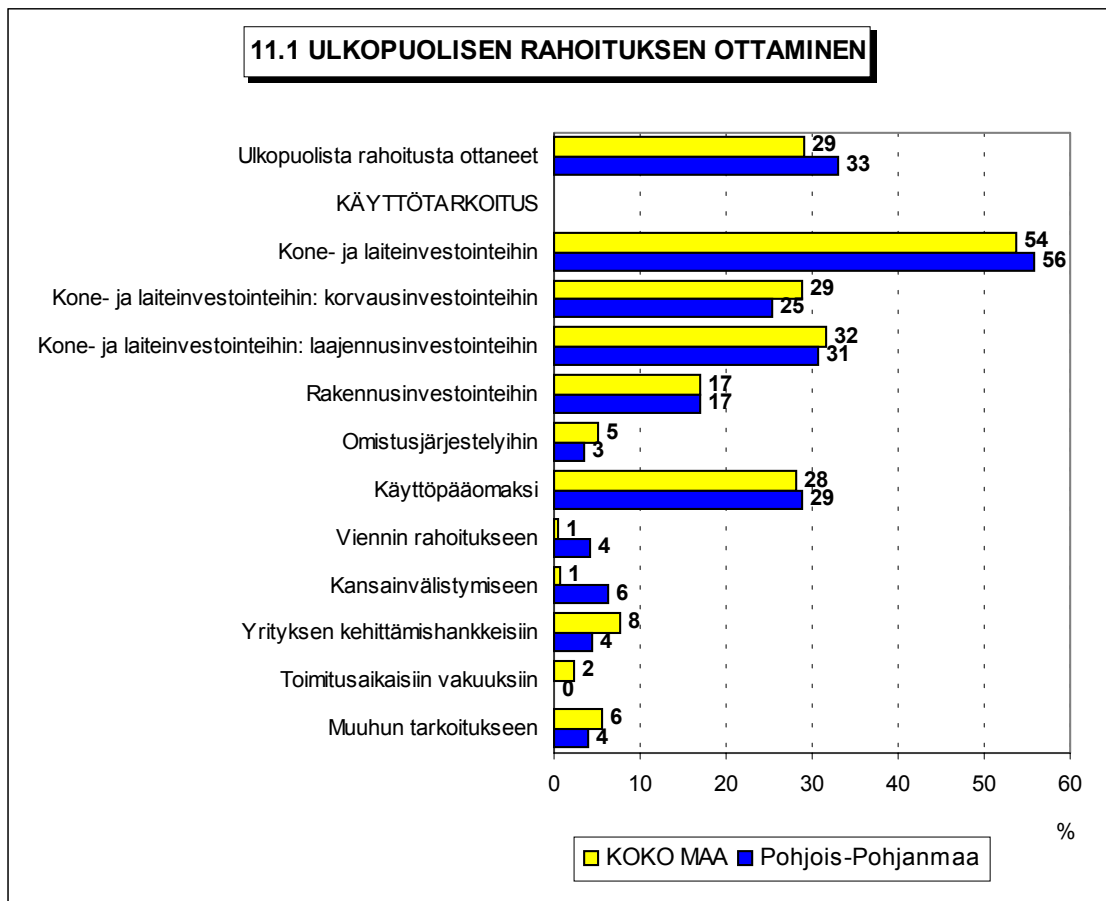
Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 13,0 prosenttia ja Pohjois-Pohjanmaan pk-yritykset 12,8 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Pohjois-Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin.

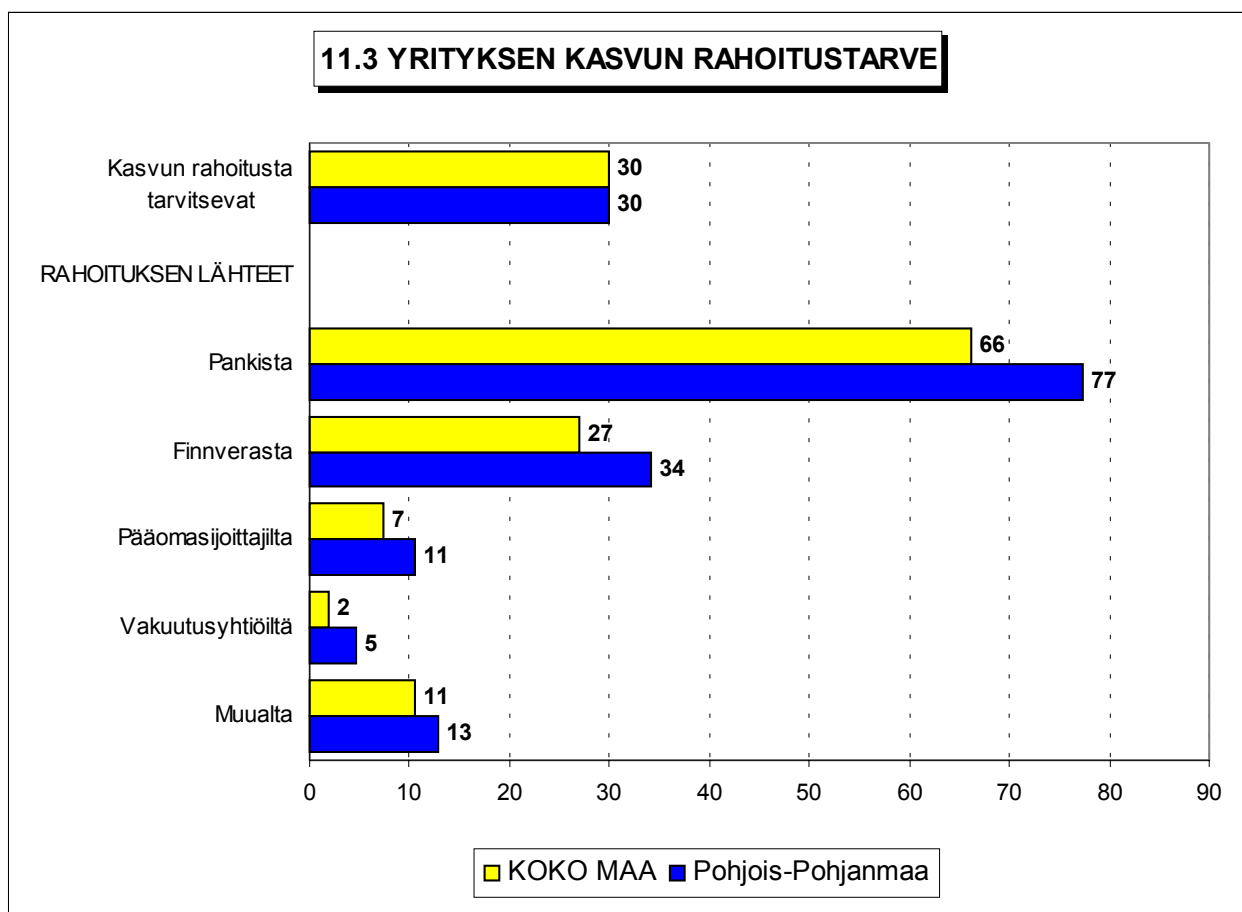
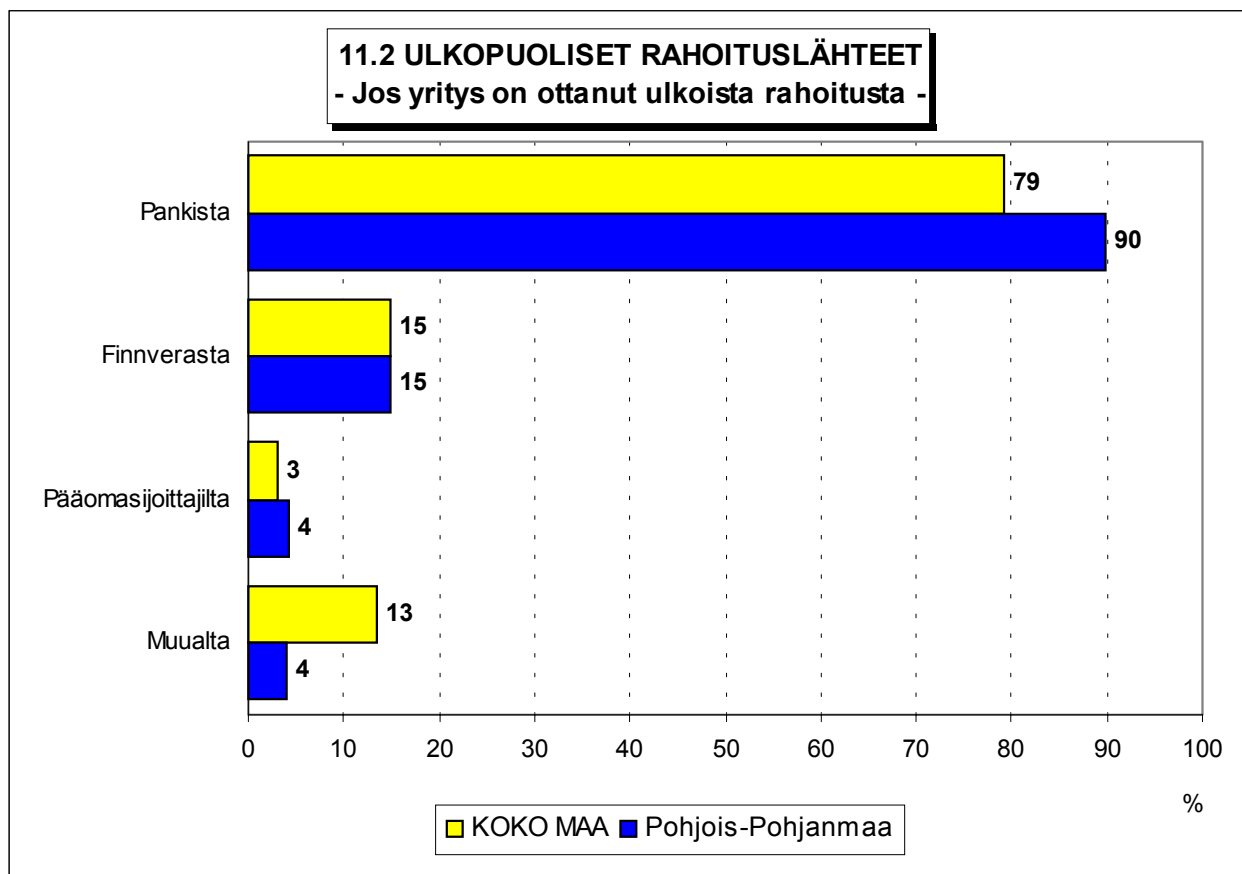

11 Pk-yritysten rahoitus

Pohjois-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä 33 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta on hankkinut 29 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä 90 prosenttia on hankkinut ulkopuolisen rahoituksen pankista, 15 prosenttia Finnverasta ja 4 prosenttia pääomasijoittajilta.

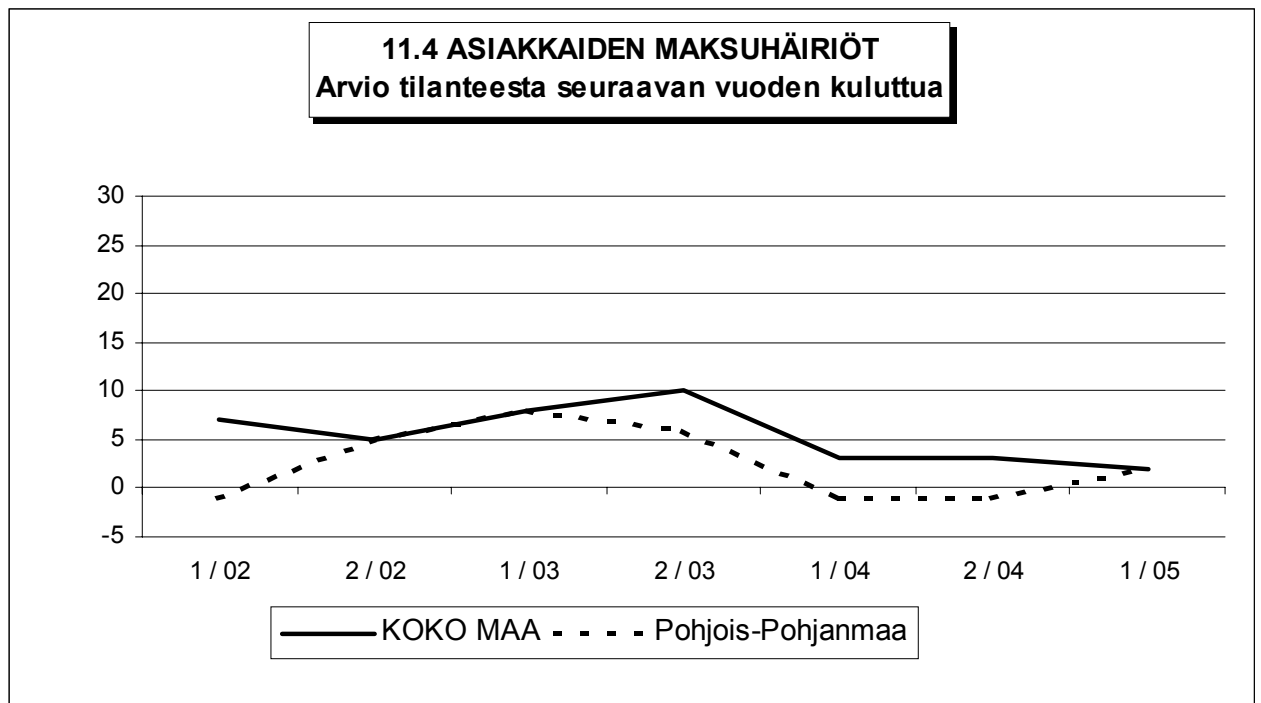
Alueella toimivista pk-yrityksistä 30 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on niin ikään 30 prosenttia. Kasvun rahoitusta Pohjanmaan pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (77%) ja Finnverasta (34%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia odottaa noin joka kahdestoista yritys Pohjois-Pohjanmaalla ja joka viides yritys koko maassa.

Taulukko 11: Hankaluudet ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä

%-osuudet yrityksistä, joiden kasvu tarvitsee ulkopuolista rahoitusta	KOKO MAA %	Pohjois-Pohjanmaa %
TULEEKO RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ HANKALUUKSIA TAI VAIKEUKSIA		
Ei	74	84
Kyllä	20	8
Ei osaa sanoa	6	8

12 Pk-yritysten verkostoituminen ja osahankinta

Pohjois-Pohjanmaan pk-yrityksistä 41 prosenttia toimii osana yritysverkostoa tai muuta tiivistä yhteenliittymää tai ketjua. Lisäksi alueen pk-yrityksistä 25 prosenttia toimii osatoimittajana jossain suuremmassa toimituksessa tai projektissa.

